

Bekroond met een Zilveren Penseel 2024

Groep
1-3 (NL)
Leerjaar
2-3 (B)

Thema's
• mezelf en de ander
• diversiteit
• dit ben ik

151 boeken

tekst: Pim Lammers

illustraties: Hedy Tjin

Querido 2023 - € 16,99 - ISBN 9789045129594

Wat doe je als er in de boekenkast in de klas 151 boeken staan, maar je jezelf in niet één van die boeken herkent? Rosa besluit dat het de hoogste tijd is om daar iets aan te veranderen. Het enige wat ze nodig heeft is... een potlood!

1 Vooraf

151 boeken is bekroond met een Zilveren Penseel. Zodra je het boek openslaat snap je meteen waarom. De prenten van Hedy Tjin zijn allemaal raak en bieden een mooi vertrekpunt voor een klas-sengesprek. Het boek zet jou als leerkracht mogelijk ook aan het denken. Kijk eens kritisch naar het boekenaanbod in jouw klas. Kan elke leerling zich in de boeken herkennen?

2 Introductie boek

Bekijk met de leerlingen de cover.

Vraag bijvoorbeeld:

- De titel van het boek is *151 boeken*. Zijn dat veel of weinig boeken? Hoeveel boeken staan er in jullie klas? Maak een inschatting: zijn het er meer of minder? Je kunt de boeken in de klas met de leerlingen tellen.
- Wat zie je op de cover?
- Welke kleuren worden er gebruikt?
- Hoe denk je dat het meisje zich voelt? Hoe weet je dat?

Lees de tekst op de achterkant voor.

- Wie is Rosa, denk je?
- Wat zie je op de achterkant?
- Van wie is de hand, denk je?

3 Voorlezen

De vragen die gesteld worden zijn geïnspireerd op de aanpak 'boekgesprekken' van Aidan Chambers. Alle antwoorden zijn goed: alles mag en kan verteld worden. Wees nieuwsgierig naar wat de leerlingen te vertellen hebben en vraag door.

Doel van alle vragen:

- De leerlingen vergelijken uiterlijke kenmerken.
- De leerlingen vertellen wat ze zien op de illustraties.

Zorg ervoor dat iedereen het boek goed kan zien. Lees het boek helemaal voor en laat daarbij de illustraties zien. Stel nog geen vragen, laat de leerlingen eerst het verhaal in zich opnemen. Lees het boek daarna nog een keer voor. Neem nu de tijd om dieper op de illustraties in te gaan en vragen te stellen.

Bij iedere bladzijde kun je de leerlingen de opdracht geven te beschrijven wat ze op de prent zien. Schrijf dit in steekwoorden op het bord. Op de eerste prent zien ze bijvoorbeeld: boeken, een kast, Rosa, een shirt, een broek, haarelastiekje, oren en een vinger. Kies een woord uit en laat de leerlingen hiermee een zin bedenken. Moedig de leerlingen aan om met de zin te beschrijven wat er op de plaat gebeurt. Bijvoorbeeld bij het woord vinger: 'Rosa wijst met haar vinger een boek aan' of 'Rosa houdt haar vinger omhoog'. Ook het maken van korte zinnen als 'Ik zie een vinger' bevordert de taalontwikkeling.

'Rosa heeft geteld: 151 boeken in de boekenkast op school.'

- Waar is Rosa? Hoe weet je dat?
- Hebben jullie op school ook een plek waar heel veel boeken staan? Waar is dat?
- Wat is het leukste boek dat aan je is voorgelezen, thuis of op school?
- Hoeveel paarse, blauwe, roze en groene

boeken zie je in de kast op de illustratie?

- Wat staat er op de rug van een boek? Waarom is het handig dat daar de titel op staat? Laat enkele ruggen van boeken zien.

'151, en niet één over haar.'

- Zijn er veel of weinig boeken over Rosa geschreven?
- Kijk naar Rosa. Het lijkt alsof ze nadenkt. Hoe weet je dat? Hoe kijk jij als je nadenkt?

'Maar bij het lezen zag ze de tekeningen.'

- Blond, blauwe ogen en een witte huid. Passen deze drie kenmerken bij Rosa?
- Welke kleur haren heeft Rosa? Wie heeft dezelfde kleur haren als Rosa? Wie heeft een andere haarkleur? Zet eventueel een aantal leerlingen op een rij, van een lichte naar een donkere haarkleur.
- Welke kleur ogen heeft Rosa? Wie heeft dezelfde kleur ogen als Rosa? Wie heeft een andere oogkleur? Welke oogkleur komt in onze klas het vaakst voor? En welke het minst?
- Welke kleur huid heeft Rosa? Wie heeft dezelfde kleur huid als Rosa? Wie heeft een andere huidskleur? Hoe komt het dat niet iedereen dezelfde kleur huid heeft?

'Witter nog dan de tegels van de badkamer...'

- Wat zie je op de afbeelding?
- Zijn de tegels schoon als papa ze heeft schoongeschrobd? Hoe weet je dat?
- Welke kleur huid heeft de papa van Rosa? Kan dit in het echt zo zijn? Of draagt papa misschien handschoenen? Hoe weet je dat?
- Verzamel zoveel mogelijk witte voorwerpen. Zijn alle voorwerpen even wit als het papier of zie je verschil in witheid? Noem je al deze kleuren dan wit of noem je die anders?

‘En toen kreeg ze een idee.’

- Wat zie je op de illustratie? Wat is Rosa aan het doen?
- Waarom doet Rosa dat?
- Welke kleur had het meisje op de tekening eerst, denk je? En welke kleur heeft het meisje nu?
- Lijkt het meisje nu op Rosa?

Puntenslijpsel

- Welke kleuren puntenslijpsel zie je?
- Waarom gebruikt Rosa paars, groen en bruin? Welke kleur(en) zou jij gebruiken voor je ogen, haren en huid?

‘151 boeken, en allemaal over haar.’

- Hoe voelt Rosa zich? Waaraan zie je dat?
- Waarom gaan alle boeken nu over haar? Wat heeft Rosa gedaan?

Bespreek met de leerlingen wat ze op de laatste twee pagina’s zien. Laat ze zelf zinnen maken of er een verhaal bij verzinnen. Kennen de leerlingen een boek waarin iemand met groene haren voorkomt, of iemand in een rolstoel of met een hoofdoek? Praat samen over of ze iemand kennen die op een van deze personen lijkt.

Blader nog een keer door het boek, zonder het voor te lezen. Laat de leerlingen vertellen wat ze zien. Welk verhaal maken de leerlingen bij de prenten?

4A Verwerking: Dit ben ik en dat ben jij

Doelen:

- De leerlingen benoemen wat ze mooi aan elkaar vinden.
- De leerlingen maken een tekening van elkaar.
- De leerlingen ontdekken dat iedereen uniek is.

Sluit aan bij kerndoel 34: *De leerlingen leren zorg te dragen voor de lichamelijke en psychische gezondheid van henzelf en anderen.*

Sluit aan bij kerndoel 41: *De leerlingen leren over de bouw van planten, dieren en mensen en over de vorm en functie van hun onderdelen.*

Benodigdheden:

- voor alle leerlingen A4-papier met daarop de vorm van een hoofd
- tekenspullen

1. Begin de activiteit in de kring. Je maakt een tekening van het gezicht van een van

de leerlingen in de klas. De klas mag raden wie je getekend hebt. De leerlingen ervaren dat je elkaar kunt herkennen aan uiterlijke kenmerken, zoals blauwe of bruine ogen, krullend haar of een moedervlek in het gezicht. Maar ook aan niet-uiterlijke kenmerken, zoals een bril, haarband of oorbellen.

2. De leerlingen zitten in tweetallen tegenover elkaar. Ze gaan elkaar natekenen. Loop rond en stel vragen als: Hoe kan ik zien dat je Seff hebt getekend en niet Zedo? Wat heeft Seff dat jij ook hebt? Wat vind je mooi aan Seff? Schrijf de complimenten erbij of laat de leerlingen het zelf doen.

3. Verzamel de tekeningen. Laat de leerlingen bij enkele tekeningen raden (of bij allemaal) wie er getekend is. Benoem wat je ziet: ik zie krullend haar, ik zie een stukje van een blauw shirt. Hang de tekeningen op in de klas. Iedereen zal zichzelf herkennen!

4B Verwerking: Mijn lievelingsboek

Doelen:

- De leerlingen benoemen wat hun lievelingsboek is.
- De leerlingen maken een tekening van zichzelf bij het verhaal.

Sluit aan bij kerndoel 7: *De leerlingen leren informatie en meningen te vergelijken en te beoordelen in verschillende teksten.*

Sluit aan bij kerndoel 55: *De leerlingen leren op eigen werk en dat van anderen te reflecteren.*

Benodigdheden:

- je eigen lievelingsboek
- stapel met prentenboeken of de boekenkast in de klas
- A4-papier
- tekenspullen

1. Vertel: Rosa is op zoek naar een boek dat over haar gaat. Ze kan geen enkel boek vinden. Dan komt ze op het idee om zichzelf in het boek te tekenen, maar tekenen in een boek: dat mag natuurlijk niet. Pak jouw lievelingsboek uit de kast en vertel waarom je dit boek heel erg leuk vindt. Vertel over de hoofd-

persoon, waar het verhaal zich afspeelt en welk moment je het allerleukst vindt. Zeg dat je het leuk zou vinden om ook in het verhaal te zitten. Dan kun je spelen met [naam hoofdpersoon] en gaan jullie samen op avontuur. Maak een tekening op het bord van jou en de hoofdpersoon. Neem een gebeurtenis uit het verhaal en schets dat er ook bij. Nu heb je een verhaal over jezelf.

2. De leerlingen kiezen allemaal een boek uit dat ze leuk vinden. Je kunt ook meerdere leerlingen aan hetzelfde boek laten werken. De leerlingen maken een tekening van zichzelf bij het verhaal. Loop rond en stel vragen: Waarom heb je dit boek gekozen? Wat zie ik op jouw tekening? Hoe kwam je op het idee om dit te tekenen? Wat kun je nog meer tekenen? Schrijf de antwoorden van de leerling erbij of laat de leerlingen het zelf doen.

3. Kies enkele tekeningen uit en pak het bijbehorende boek. Lees een stukje uit het boek voor en verwerk wat je ziet op de tekening van de leerlingen erin of laat de leerlingen vertellen wat ze getekend hebben.

5 Verder lezen

Ga in gesprek over diversiteit met het boek *Alles over diversiteit* van Felicity Brooks. Hoe verschillen we van elkaar? En hoe lijken we op elkaar? Of lees Brooks' eerder verschenen boek *Allemaal gezinnen*, waarin je leest over familiediversiteit: hoe gezinnen eruit kunnen zien, hoe ze eten, waar ze wonen, enzovoort. Dat iedereen uniek is, ontdek je in het kijk- en zoekboek *Iedereen telt* mee van Kristin Roskifte. Tel samen de verschillende mensen en ontdek hoe de verhalen verweven raken. Herkennen de kinderen zichzelf?

Andere prentenboeken met meer diversiteit zijn bijvoorbeeld de verhalen over Prinses Arabella van Mylo Freeman.

Colofon

© Stichting Lezen

Deze publicatie is mede mogelijk gemaakt door een bijdrage vanuit het leesbevorderingsprogramma de Bibliotheek op school (Stichting Lezen/KB, de nationale bibliotheek).

Auteur

Patsboem! educatief

Vormgeving

Judith Schoffelen &
Erik oude Hanhof

www.lezen.nl